

Nasz Region

Świętokrzyski Informator Samorządowy

gazeta bezpłatna

Nr 1 (133)/2018

O ludziach zepchniętych na margines

strona 9

Z Kielc do głównego krajowego
lotniska w godzinę? Projekt
ambitny ale wykonalny!
strona 5

Sejmik apeluje do rządu
o wprowadzenie rozwiązań w celu
poprawy jakości powietrza w kraju
strona 6

„Świętokrzyskie to my”.
Obchodzimy jubileusz
województwa, którego nie chciano
strona 8

FLASH

Opla vivaro przystosowanego również do przewozu osób z niepełnosprawnościami zakupiło Świętokrzyskie Centrum Onkologii. Dzięki temu mieszkanki Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego będą mogły bezpłatnie dotrzeć do lecznicy na badania cytologiczne. Zakup sfinansowano z projektu „Być świadomą kobietą - wsparcie profilaktyki raka szyjki macicy”.

Busko-Zdrój i Chęciny to laureaci szóstej edycji plebiscytu „Innowacyjna Gmina Województwa Świętokrzyskiego 2017” organizowanego przez Urząd Marszałkowski. Miał na celu aktywizację samorządów w obszarze innowacyjności, m.in. przez promowanie nowoczesnych rozwiązań w różnych obszarach. Nagrody wręczyli Jan Maćkowiak i Marek Szczepanik.

Za 75,5 mln zł powstanie przy Politechnice Świętokrzyskiej Centrum Naukowo-Wdrożeniowe Inteligentnych Specjalizacji Regionu Świętokrzyskiego. W nowoczesną aparaturę wyposażonych zostanie 12 laboratoriów. Celem projektu jest wsparcie badawczo-rozwojowe przedsiębiorców z regionu. Dofinansowanie ze środków RPO WŚ wyniesie 66,8 mln złotych.

W Skarżysku - Kamiennej powstanie pakiet usług dla lokalnych małych i średnich przedsiębiorstw oraz Inkubator Przedsiębiorczości. Umowę na realizację projektu pn. „Skarżyska strefa Kreatywnego Biznesu” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego podpisali marszałek Adam Jarubas oraz prezydent Skarżyska - Kamiennej Konrad Krönig. Więcej na stronie www.sejmik.kielce.pl.

Jest umowa na budowę obwodnicy Włoszczowy!

Spełniły się marzenia mieszkańców - na tę inwestycję czekali dziesiątki lat.

Przez włoszczowski rynek przejeżdża na dobę kilka tysięcy samochodów, z czego duża część to tiry. Dla mieszkańców jest to bardzo uciążliwe. Ruch jest ogromny, a ciężarówki niszczą barierki chroniące pieszych. Sytuację zmieni obwodnica współfinansowana ze środków unijnych, której oddanie jest planowane na koniec 2020 roku.

Umowę na realizację zadania pn. „Etap I - Obwodnica Włoszczowy w ciągu DW 786” podpisano w grudniu w Urzędzie Miasta i Gminy we Włoszczowie.

Na pierwszy etap budowy obwodnicy miasta o długości około 7,5 kilometra Samorząd Województwa

Świętokrzyskiego zabezpieczył około 42 mln zł. Będzie to największa inwestycja drogowa od dziesięcioleci prowadzona we Włoszczowie. Wraz z wprowadzeniem ruchu tranzytowego z centrum miasta, odetchną mieszkańcy. Obwodnicą jednocześnie wpłynę na płynniejszy ruch pojazdów, krótszy czas podróży i poprawę bezpieczeństwa.

Zakres zadania obejmuje: budowę obwodnicy Włoszczowy - km ok. 4+057,5 do ok. km 11+480; rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 742 wraz z odwodnieniem, oświetleniem oraz niezbędną przebudową sieci infrastruktury technicznej na odcinku od km 62+975 do km 65+245 - ul. Jędrzejowska we Włoszczowie; re-

Marszałek Adam Jarubas i wicemarszałek Jan Maćkowiak podczas uroczystości.

mont nawierzchni drogi wojewódzkiej 742 w obrębie przejazdu kolejowego linii Kielce-Fosowskie w km 48,293.

Inwestycja rozpoczyna się budową obwodnicy Włoszczowy od DP 0247T tj. KM 4+057,5 następnie trasa kieruje się na wschód przez tereny leśne, przecina drogę DW742 i biegnie w kierunku północno-wschodnim, kończąc się przed mostem nad Czarną Strugą w ciągu DW 786 tj. KM 11+480. Natomiast rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 742 ma zostać przeprowadzona na odcinku od ok. km 62+975 do ok. km 65+245 - ul. Jędrzejowska w m. Włoszczowa wraz z odcinkiem kolejowym. Przebudowa DW 742 przewiduje przebudowę odwodnienia, wraz z oświetleniem oraz niez-

będną przebudowę sieci infrastruktury technicznej.

Przewidywana wartość robót budowlanych to 43 493 172,57 zł brutto. Wykonawcą prac jest firma DROGBUD Sp. z o.o. Planowany termin wykonania całości zadania to 30 listopada 2020 roku.

Przedsięwzięcie finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 oraz ze środków krajowych, będących w dyspozycji Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich.

(red.)

Kolejne 200 mln złotych zakontraktowane

Kolejne prawie 200 mln złotych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego zakontraktowane! Zarząd Województwa podjął uchwałę o dofinansowaniu kwotą ponad 100 mln złotych dwóch projektów badawczych kieleckich uczelni publicznych - Politechniki Świętokrzyskiej i Uniwersytetu Jana Kochanowskiego. Drugie prawie 100 mln złotych z RPO dofinansuje modernizację dróg wojewódzkich - odcinka tzw. Małej Pętli Świętokrzyskiej oraz trasy nr 728 od Jędrzejowa do granicy województwa wraz z obwodnicami Łopuszna i Końskich.

Zarząd Województwa rozstrzygnął dziś jednoetapowy konkurs (co oznacza bezpośrednio podpisywanie umów, bez etapu pre - umów) z Regionalnego Programu Operacyjnego, działania 1.1 „Wsparcie infrastruktury B+R”. Na konkurs ten mogły być zgłaszane tylko te projekty, które wcześniej zostały uwzględnione w Kontrakcie Terytorialnym dla Świętokrzyskiego. Wpłynęły dwa wnioski przygotowane przez kieleckie uczelnie publiczne - Uniwersytet Jana Kochanowskiego i Politechnikę Świę-

Decyzją Zarządu Województwa ponad 100 mln złotych zasilili projekty badawcze PŚ i UJK. Podobna kwota przeznaczona zostanie na drogi.

tokrzyską. Oba pozytywnie przeszły oceny: formalną i merytoryczną, uzyskały wymaganą liczbę punktów i zostały przez Zarząd Województwa wybrane do dofinansowania. Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach na projekt pn. „MEDPAT - Dopuszczenie zakładów naukowych - badania z zakresu ochrony zdrowia” otrzyma 34 mln 148 tys. zł z RPO WŚ (całkowita wartość projektu to 39 mln

944 tys. zł). Politechnika Świętokrzyska na realizację przedsięwzięcia zatytułowanego „CENWIS - Centrum Naukowo - Wdrożeniowe Inteligentnych Specjalizacji Regionu Świętokrzyskiego” otrzyma 66 mln 854 tys. zł dotacji z RPO WŚ (przy całkowitej wartości projektu 75,5 mln zł.). W sumie do obu uczelni na działania z zakresu „badania i rozwój” trafi ponad 101 mln złotych.

Decyzją Zarządu Województwa kolejne prawie 100 mln złotych z Regionalnego Programu Operacyjnego, z działania Infrastruktura drogowa, dofinansuje modernizację dwóch ważnych inwestycji na drogach wojewódzkich. Pierwsza z nich to ostatnia częśći tzw. Małej Pętli Świętokrzyskiej, obejmująca dwa odcinki dróg wojewódzkich: 752 - Podgórze - Bodzentyn (ok. 2,5 km) oraz 751 - Bodzentyn - Dąbrowa Dolna (ok. 4 km). Za realizację tego projektu odpowiedzialny jest Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich, który otrzyma na ten cel 20 mln 824 tys. zł dotacji z RPO. Wartość całej inwestycji to 23 mln 614 tys. zł.

Drugi z projektów drogowych, w sprawie dofinansowania którego zapadła decyzja, to rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 728 Jędrzejów - granica województwa wraz z budową obwodnic Łopuszna i Końskich. Całkowita wartość tego zadania to 73,1 mln złotych, w tym dofinansowanie z RPO WŚ to prawie 64 mln złotych. To zadanie również realizuje Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich.

Iwona Sinkiewicz-Potaczala

Nowi partnerzy Karty Seniora w regionie

Ośmiu nowych partnerów podpisało porozumienia o przystąpieniu do Świętokrzyskiej Karty Seniora umożliwiające osobom po 60. roku życia korzystanie z rabatów i zniżek oferowanych przez podmioty i instytucje działające w różnych branżach.

Świętokrzyska Karta Seniora przeznaczona jest dla osób, które ukończyły 60 lat. Jest formą wsparcia w dostępie do różnych form życia społecznego, kulturalnego, prozdrowotnego i gospodarczego. Karta daje możliwość skorzystania z ulg, rabatów, zniżek na bilety lub usługi oferowane przez partnerów projektu. Aby z nich skorzystać, wystarczy u partnera

przedstawić dokument poświadczający wiek i nie jest potrzebna żadna dodatkowa karta.

Nowi partnerzy projektu Świętokrzyska Karta Seniora to: Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Nagłowicach (zniżka na noclegi z 24 do 15 zł); Kawiarnia Zmielone Niebo w Kielcach (10% rabatu na wszystkie oferowane produkty kawiarni); Kompleks Rekreacyjny „Sielsko na Wygodzie” (15% zniżki na noclegi oraz 10% zniżki na wybrane zabiegi SPA); FONITA Sp. z o.o. - Hotel Bristol**** Art & Medical SPA w Busku Zdroju (pakiet leczniczy w Hotelu Bristol oraz Aparthotel ze zniżką 15%); Pałac Lacor - centrum hotelowo konferencyjne w Kazimierzy

Wielkiej (20% zniżki na zabiegi i 10% na noclegi i gastronomię); Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie (wstęp na ekspozycje stałe w cenie ulgowej 8 zł oraz bezpłatny na wystawy czasowe); Samorządowa Instytucja Kultury Zabytkowy Zakład Hutniczy w Maleńcu (bezpłatne zwiedzanie w każdą środę zespołu zakładu przemysłowego w Maleńcu z przewodnikiem, a w pozostałe dni bilet ulgowy za 3 zł); OkoEkspert s.c. Kamila Barchan-Kucia, Karol Bożęcki w Kielcach (gabinety okulistyczne i salony optyczne OkoEkspert oferują 20% rabatu na wszystkie produkty i usługi).

- Bardzo się cieszę, że nowe podmioty przystępują do Świętokrzyskiej Karty Seniora. Chcemy, żeby program obejmował jak najszersze grono seniorów, którzy mogą korzystać z Państwa ofert - mówił podczas spotkania marszałek województwa świętokrzyskiego **Adam Jarubas**.

- Nasze społeczeństwo się starzeje, więc osób starszych będzie przybywać. Dlatego biznes będzie się nastawiał na usługi i produkcję pod kątem seniorów. Ta grupa odbiorców staje się dla wielu branż bardzo ważna - dodał **Jerzy Pyrek**, doradca marszałka ds. seniorów.

Projekt Świętokrzyska Karta Seniora rozpoczął się w 2016 roku i do niedawna miał 45 partnerów. Teraz dołączyło do niego osiem nowych podmiotów. Oferta partnerów Karty jest skierowana nie tylko do seniorów ze Świętokrzyskiego, ale z całego kraju.

Pełna lista partnerów Karty dostępna jest na stronie www.sejmik.kielce.pl w zakładce **Dla Seniorów**.
Joanna Majewska

Spotkanie z partnerami Świętokrzyskiej Karty Seniora.

Dwupasmowa droga i dwie obwodnice

22-kilometrowy odcinek dwupasmowej drogi od granic Kielc do granic gminy Daleszyc z gminą Raków o wartości 115 milionów złotych - w Daleszycach podpisano umowę z wykonawcami zadania „Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 764 Kielce - Staszów wraz z budową obwodnic miejscowości Suków, Daleszyc”.

- To jedna z największych inwestycji drogowych w historii regionu - mówił marszałek **Adam Jarubas**, który razem z mieszkańcami Daleszyc, wice-marszałkiem **Janem Maćkowiakiem**, członkiem Zarządu Województwa Świętokrzyskiego **Piotrem Żołądkiem**, dyrektorem Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Kielcach

Damianem Urbanowskim oraz dyrektorem Departamentu Infrastruktury Urzędu Marszałkowskiego Wojciechem Siporskim uczestniczyli w wydarzeniu.

Zadanie podzielono na dwa etapy. W ramach pierwszego, który obejmuje odcinek od granic Kielc do Kranowa powstaną: trójwlotowe rondo na początku obwodnicy Sukowa, dwa mosty na rzece Lubrzance oraz Warkocz, chodnik od Kranowa do Daleszyc. Od miejscowości Kranów do granic Daleszyc z Rakowem - to drugi etap, który zakłada budowę dwóch małych rond na początku i końcu obwodnicy Daleszyc. - Droga będzie miała parametry drogi wojewódzkiej, będzie 7-metrowa, każdy pas po 3,5 metra, w jej ciągu będą ścieżki rowerowe, drogi techniczne - mówił wice-marszałek **Jan Maćkowiak**.

Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich na realizację dostał ponad 137 mln zł dofinansowania z programu Polska Wschodnia 2014-2020. Koniec prac zaplanowano do sierpnia 2019 roku, a ich koszt wyniesie ok. 115 mln zł. Więcej na stronie www.sejmik.kielce.pl.
Paulina Strojna

Mieszkańcy Daleszyc, urzędnicy, przedstawiciele Samorządu Województwa Świętokrzyskiego cieszą się z inwestycji, która niebawem ruszy.

W Radoszycach się cieszą! Zalew zapewni bezpieczeństwo

Rozpoczęły się prace przy budowie radoszyckiego, 22-hektarowego zbiornika wodnego z plażą usytuowaną blisko lasu, oświetleniem, miejscami parkingowymi oraz stoiskami handlowymi.

Zbiornik powstanie na rzece Plebance, pomiędzy drogami powiatowymi Radoszyce - Grodzisko i Radoszyce - Momocicha. - Zbiornik renowacyjny oczekiwany był od 30 lat. Dwie rzeki Kozłówka i Plebanka, które prze-

ływają przez gminę mają charakter rzek górskich. Przy wielkich opadach wzbierają na tyle, że zalewają okoliczne miejscowości. Dlatego inwestycja ta jest bardzo potrzebna nie tylko do celów turystyczno-rekreacyjnych, ale przede wszystkim do celów środowiskowych - mówiła **Agata Binkowska**, członek Zarządu Województwa Świętokrzyskiego.

Projekt otrzymał dofinansowanie w ramach RPOWŚ na lata 2014 - 2020 w kwocie 13 392 746,51 zł.
Martyna Trawińska

Koszt budowy zbiornika wyniesie 15 756 172, 37 zł. Teren pod inwestycję oddali marszałek Adam Jarubas i członek Zarządu Agata Binkowska.

Miliony na regionalną kardiologię

Aż 13 milionów złotych trafi do trzech świętokrzyskich szpitali na rozbudowę i doposażenie oddziałów kardiologicznych. Pieniądże z Regionalnego Programu Operacyjnego otrzymają: Wojewódzki Szpital Zespolony w Kielcach, Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu oraz Zakład Opieki Zdrowotnej w Końskich. Tak zdecydował Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, rozstrzygając konkurs z działania 7.3 RPO - „Infrastruktura zdrowotna i społeczna”.

Szpitalom mogły się starać o dofinansowanie działań związanych z leczeniem

chorób układu krążenia. Rozbudowana i doposażona zostanie Klinika Kardiologii WSzZ w Kielcach (dofinansowanie - 8,7 mln zł, wartość inwestycji - 10 mln 242 tys. zł), na diagnostykę chorób serca i leczenie zawałów środką otrzyma Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu (dofinansowanie - 1,8 mln zł; wartość projektu - 3 mln 445 tys. zł), zaś w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich poprawi się jakość i dostępność do usług zdrowotnych poprzez doposażenie Działu Kardiologicznego (dotacja z RPO 2 mln 492 tys. zł, wartość zadania - 4 mln 581 tys. zł).
Iwona Sinkiewicz-Potaczala

Decyzją Zarządu Województwa trzy świętokrzyskie oddziały kardiologiczne zostaną doposażone i rozbudowane.

Rada Seniorów w nowym składzie

Nominacje nowym członkom Wojewódzkiej Społecznej Rady Seniorów wręczył Adam Jarubas, marszałek województwa świętokrzyskiego. Przewodniczącą tego gremium została wybrana Bogusława Wypych, radna Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego. Funkcję wiceprzewodniczącej pełnić będzie Anna Pytlakowska ze Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, zaś sekretarzem wybrano Andrzej Stysia z Klubu Seniora „MEGAWAT” w Połańcu.

- O tym, że mamy aktywnych seniorów, nikogo przekonywać nie trzeba, czego przykładem jest Państwa obecność i działalność Waszych organizacji - mówił marszałek Adam Jarubas podczas wręczania nominacji. - Cieszę się, że są osoby, które chcą dzielić się swoją pasją działania, wspierać nasz samorząd województwa - dodał marszałek.

Członkowie Wojewódzkiej Społecznej Rady Seniorów na lata 2018-2019: Jadwiga Karczewska - Powiatowy Oddział Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Busku-Zdroju, Agnieszka Jodłowska - Klub Seniora „Zadora” w Wodzisławiu, Bogusława Wypych - Lokalna Grupa Działania „Ziemia Jędrzejowska - Gryf”, Janina Łucak - Uniwersytet Trzeciego Wieku „Ponad Czasem” w Kielcach, Jadwiga Kamińska - Uniwersytet Trzeciego Wieku w Łagowie, Marek Zatorski - Fundacja Dom Seniora im. Sue Ryder w Pierzchnicy, Roman Struzik - Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział w Końskich, Anna Pytlakowska - Stowarzyszenie Univer-

Członkowie Wojewódzkiej Społecznej Rady Seniorów z marszałkiem Adamem Jarubasem i Jerzym Pyrkim, pełnomocnikiem do spraw seniorów.

sytetu Trzeciego Wieku Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim, Józef Zagórski - Klub Emerytów i Rencistów „SENIORITA” w Pińczowie, Teresa Marianna Jopek - Sandomierska Rada Seniorów, Sekcja Emerytów i Rencistów ZNP w Sandomierzu, Grażyna Nowak - Oddział Związku Nauczycielstwa Polskiego powiatu skarżyskiego, Halina Sidor - Uniwersytet Trzeciego Wieku w Starachowicach, Andrzej Stys - Klub Seniora „MEGAWAT” w Połańcu, Roman Kaczmarek - Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Oświaty „Pogodna Jesień” we Włoszczowie

Zadaniem rady jest przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób starszych, włączenie seniorów w życie społeczne oraz realizacja działań, które mają zaspokoić potrzeby i rozwiązywać problemy indywidualne i grupowe osób starszych. Rada pomaga samorządowi województwa w prowadzeniu skutecznej polityki senioralnej, w kontekście starzenia się społeczeństwa i wydłużania się średniego czasu życia.

Więcej na temat Rady na stronie www.sejmik.kielce.pl w zakładce **Dla Seniorów**.

Monika Warelis

Noworoczne spotkanie z dziennikarzami. Wyróżnienia z okazji jubileuszu pracy

- Za Waszą rzetelność, surowe uwagi oraz docenianie naszych działań bardzo dziękuję - zwrócił się do dziennikarzy z województwa świętokrzyskiego marszałek Adam Jarubas. Na noworocznym spotkaniu, które od wielu lat jest okazją do spotkania Marszałka i Zarządu Województwa ze środowiskiem dziennikarzy podsumowano miniony rok oraz rozmawiano o priorytetach na 2018. Z dziennikarzami spotkali się także: wicemarszałek Jan Maćkowiak, wiceprzewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk, radna Sejmiku Ewelina Bień, sekretarz województwa Bernard Antos, skarbnik Maria Fidzińska-Dziurzyńska.

Podczas spotkania marszałek Adam Jarubas oraz wiceprzewodniczący Sejmiku Tadeusz Kowalczyk wręczyli wyróżnienia z okazji jubileuszu pracy dziennikarskiej: Danucie Pórolki-Parol z Echa Dnia za 45 lat pracy, Lidii Zawistowskiej za 40 lat pracy, Li-

Marszałek Adam Jarubas oraz wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego Tadeusz Kowalczyk z nagrodzonymi dziennikarzami.

dii Cichockiej z Echa Dnia za 35 lat pracy, Aleksandrowi Piekarskiemu z Echa Dnia za 35 lat pracy, Ewie Okońskiej z Radia Kielce za 35 lat pracy.

- Nasze relacje bywają różne. Dostrzegacie mankamenty w naszych działaniach i je nagłaśnacie. To nas

mobilizuje, by jeszcze efektywniej pracować na rzecz województwa świętokrzyskiego - naszego wspólnego dobra - mówił marszałek Adam Jarubas.

Inicjatorką noworocznych spotkań jest Iwona Sinkiewicz-Potaczała, rzecznik prasowy marszałka. (PS)

Wielki remont - komfortowa podróż koleją

Nowoczesne wnętrza, wygodne fotele, dostęp do bezprzewodowego Internetu, klimatyzacja, informacja dźwiękowa dla pasażerów, udogodnienia dla osób niepełnosprawnych - tak prezentuje się zmodernizowany pociąg EN57, którym podróżują mieszkańcy województwa świętokrzyskiego. To pierwszy z czterech pojazdów wyremontowanych przez spółkę POLREGIO, który trafił na świętokrzyskie tory. Kolejne dwa pojazdy zostaną dostarczone pod koniec 2018 roku - informuje Robert Zaborski, dyrektor Oddziału Świętokrzyskiego Przewozów Regionalnych z siedzibą w Skarżysku-Kamiennej.

Jak tłumaczy dyrektor Zaborski, zakres wykonanych w pojeździe szynowym prac był ogromny. - Z pierwotnego pojazdu pozostała jedynie podstawowa konstrukcja. W zespole trakcyjnym, składającym się z trzech wagonów, wymieniono poszycie, ocieplono i wygłuszono ściany, zamontowano wygodne, nowe fotele, klimatyzację, tablice świetlne z informacją dla pasażerów. Pojazd wyposażono także w interkom wewnętrzny, wydzielono przedział dla rowerów. Dla osób uprzywilejowanych stworzono osiemnaście miejsc, dostosowaną do potrzeb niepełnosprawnych toaletę oraz zainstalowano windę dla wózków. Pociąg posiada kamery zewnętrzne i wewnętrzne, liczniki energii trakcyjnej, które umożliwiają wykorzystanie rekuperacji przy rozliczaniu zużytego prądu - objaśnia Robert Zaborski.

Koszt modernizacji składu wyniósł blisko 7 milionów złotych. Skład obsługiwać będzie trasę Kielce - Sędziszów oraz linie do Krakowa i Katowic. - Dotychczas to my jako organizator przewozów w regionie - samorząd województwa chwaliliśmy się zakupami pociągów cenionych przez maszynistów, pracowników kolei, pasażerów za estetykę, komfort, bezpieczeństwo. Cieszę się, że również nasz przewoźnik dba, aby na świętokrzyskich torach nie pojawiały się nielubiane, stare składy. Dobrze, że

te dwa, wyglądające jak nowe, pociągi będą służyły naszym pasażerom - mówi wicemarszałek Jan Maćkowiak.

To jednak nie koniec inwestycji w świętokrzyską kolej. - W związku z tym, że coraz więcej osób korzysta z przejazdów kolejowych, na obleganych trasach w godzinach szczytu brakuje miejsc siedzących. Stąd decyzją Zarządu Województwa o nabyciu dwóch pojazdów czteroczonowych. Kończy się przygotowanie niezbędnej dokumentacji, aby pod koniec roku ogłosić przetarg. Otwarcie ofert nastąpi na początku 2018 roku - tłumaczy wicemarszałek Maćkowiak. Dodał też, że zakup sfinansowany będzie ze środków unijnych (Regionalny Program Województwa Świętokrzyskiego) oraz z otrzymanej przez marszałka dotacji na kolej. - Na ten cel zarezerwowaliśmy kwotę ponad 36 milionów złotych - mówi Jan Maćkowiak. Pierwszy pociąg trafi na świętokrzyskie tory jesienią 2018 roku, a kolejny wiosną 2019.

Modernizację linii, zakup nowoczesnych pojazdów i dobra oferta cenowa to według wicemarszałka województwa świętokrzyskiego atuty podróży koleją. - Ostatnim elementem stanowiącym o wzroście popularności tego środka transportu jest właściwie zaplanowany rozkład jazdy. Ustalenie rozkładu w taktach, co godzinę, półtorej czy półgodziny, da pasażerom pewność w planowaniu podróży. Wierzę, że mamy przed sobą kolejowy boom - stwierdza.

Pierwszymi pasażerami, którzy przetestowali nowo oddany zespół trakcyjny, były dzieci ze Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 11 w Kielcach. - Pociąg jest super. Ma mnóstwo guziczków i takie drzwi otwierane przyciskiem - komentowali mali podróżni. Uwadze dzieci nie umknął atrakcyjny wygląd szynobusu. - Raz jechałam pociągiem, ale był stary, a ten jest piękny i ma fajne fotele - komentuje jedna z uczennic, a jej kolega dodaje, że pociągi są świetne, bo są długie i można w nich biegać.

Anna Dulak

Wicemarszałek Jan Maćkowiak zapowiedział, że Zarząd Województwa Świętokrzyskiego będzie nadal inwestował w regionalną kolej.

Miliony czytelników na tropie wiedzy

Między innymi XVII-wieczna mapa Europy i stare poradniki dla ogrodników są obiektami największego pożądanego internautów odwiedzających Świętokrzyską Bibliotekę Cyfrową. Dziesięć lat temu stworzyła ją Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Kielcach. Od tego czasu w wirtualną czytelnię kliknęła imponująca liczba internautów - prawie 5 milionów!

Wrażenie robi też liczba użytkowników, którzy w tym samym okresie osobiście pofatygowali się do Biblioteki ponad 4 mln razy, by skorzystać z 7 mln materiałów bibliotecznych.

Przeprowadzka do nowej siedziby przy ul. Ściegiennego, która miała miejsce 10 lat temu, była przełomowym momentem w historii instytucji rozrzuconej wcześniej w siedmiu punktach miasta. Trudno było w takich warunkach o sprawny i szybki obsługa czytelnika w tak podstawowym zakresie jak wypożyczanie książek, które dowożono na zamówienie z odległych magazynów, nie wspominając o realizacji dodatkowych inicjatyw.

W obecnym obiekcie czytelnicy mają szybszy i szerszy dostęp do zbiorów. Ale, co najważniejsze, w nowych warunkach można już było pomyśleć o tym, jak sprostać wyzwaniom współczesności - rosnącym wymaganiom i potrzebom czytelników. Te dzisiejsze potrzeby, zwłaszcza osób uczących się lub rozwijających naukowe zainteresowania - to przede wszystkim dostęp do zbiorów on-line, ale też bezpłatny dostęp w siedzibie biblioteki do cennych polskich i światowych

Spotkanie w WBP z udziałem czytelników.

baz naukowych, książek, artykułów ze wszystkich dziedzin, na co wiele osób prywatnie nie mogłoby sobie pozwolić ze względu na koszty.

Popularność Biblioteki Cyfrowej rośnie z roku na rok. Pod adresem <http://sbc.wbp.kielce.pl/> dostępne są kopie najcenniejszych dzieł, co zabezpiecza oryginały przed zniszczeniem. Tylko w 2017 do zdigitalizowanych zasobów sięgnęło ponad 900 tys. osób. Najchętniej korzystały one z: XVII-wiecznej mapy Europy, XVII-wiecznego dzieła Samuela Pufendorfa, które zawiera ilustracje miejsc związanych z Kielecczyzną, Mapy Rzeczypospolitej Polskiej ułożonej i rysowanej w roku

1862 przez Jana Topolnickiego, a także z poradników dotyczących ogrodnictwa autorstwa Edmunda Jankowskiego. W zasobach obecnie jest prawie 40 tys. publikacji.

Pełnoprawnymi czytelnikami, mimo zdrowotnych ograniczeń, mogą czuć się osoby niepełnosprawne, których odsetek wśród studentów rośnie. W WBP są stanowiska z urządzeniami skanującymi i drukarką brajłowską dla niewidomych i niedowidzących. A ostatnią nowością jest usługa „Książka na telefon”. Osobom, które nie mogą dotrzeć samodzielnie, książki są dostarczane do domu.

J.M. - opr. na podst. materiałów WBP

Opiekun medyczny z dyplomem. Nauka bez wpisowego, chesnego i opłat za egzaminy

Jest jeszcze szansa zapisania się na kierunek opiekun medyczny w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy. Zajęcia rozpoczynają się w lutym 2017 roku w ramach szkoły dla dorosłych - w systemie sobotnio-niedzielnym. Nauka jest bezpłatna, trwa dwa semestry i kończy się uzyskaniem dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Stuprocentowa zdawalność egzaminu zawodowego potwierdza wysoki poziom kształcenia w szkole. Placówka nie pobiera wpisowego, chesnego, ani opłat za egzaminy.

Opiekun medyczny to zawód pomocniczy w zakresie czynności opiekuńczo-pielęgnacyjnych u osób chorych. Absolwenci znajdują pracę m.in. w szpitalach, zakładach opiekuńczo-leczniczych, ośrodkach i domach pomocy społecznej czy w domach pacjentów.

Do zapisu wymagane są: świadectwo szkoły średniej (nie jest konieczna

Pracownia nauki zawodu wyposażona w nowe, supernowoczesne fantomy. Dzięki nim słuchacze zdobywają doświadczenie na najwyższym poziomie.

matura), wniosek o przyjęcie (dostępny w sekretariacie szkoły lub na stronie internetowej w zakładce Rekrutacja), kserokopia dowodu osobistego, 2 zdjęcia, zaświadczenie od lekarza medycyny pracy (na podstawie skierowania wydawanego przez szkołę).

Więcej o szkole i warunkach rekrutacji na stronie internetowej: www.szkoła-medyczna.com.pl, pod numerami telefonów 41-311-46-80, 517-027-622, a także w siedzibie w Morawicy przy ul. Kieleckiej 7. (J.M.)

Do krajowego lotniska - z Kielc w godzinę!

Koncepcję połączenia regionu świętokrzyskiego z Centralnym Portem Komunikacyjnym poprzez modernizację ważnych odcinków sieci kolejowej w regionie przedstawili podczas konferencji prasowej marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas i wice-marszałek Jan Maćkowiak. Samorząd województwa świętokrzyskiego w porozumieniu z samorządem łódzkim chce sfinansować dokumentację i przekonywać władze centralne o znaczeniu tego zadania dla dalszego rozwoju regionu. Dojazd pociągami z Kielc do głównego krajowego lotniska zajmowałby wówczas tylko godzinę, a dojazd do Warszawy - 1 godz. 15 min.

Chodzi o modernizację linii kolejowej Skarżysko-Kamienna - Opoczno oraz o budowę nowej trasy kolejowej Tumlin - Wąsosz-Konecki. Wybudowanie linii o długości ok. 25 km. pozwoliłoby na połączenie tras kolejowych nr 8 i 25, powiązanie Kielc i północnej części województwa z CMK, szybkie połączenia kolejowe z Kielc do Warszawy, Łodzi, Poznania i Szczecina oraz do Centralnego Portu Komunikacyjnego planowanego przez władze krajowe w Gminie Baranów na zachód od Warszawy. W rezultacie dotarcie pociągami z Kielc do Warszawy zajęłoby 1 godzinę 15 minut, a do Centralnego Portu Kolejowego - 1 godzinę.

- Narzekamy na brak lotniska, ale jeżeli powiemy komuś: „przylecisz do naszego kraju, wysiądziesz na głównym lotnisku i dojedziesz do Kielc w ciągu godziny” - to naprawdę nie stanowiłoby już problemu - mówił wice-marszałek Jan Maćkowiak. - Jest to radykalna zmiana, jeśli chodzi o podróżujących z Kielc. Poprawi się połączenie Świętokrzyskiego z północną i zachodnią częścią Polski. To ważne również dla Sandomierza, Ostrowca, Starachowic, Skarżyska czy Końskich - dodał wice-marszałek.

- To projekt bardzo ambitny, ale wykonalny. Sam samorząd sobie nie poradzi. Konieczne jest budowanie lokal-

nego partnerstwa z samorządami i parlamentarzystami wszystkich opcji - mówił marszałek województwa Adam Jarubas. - Warto sobie wyznaczyć śmiało cele. Kibicujemy realizacji tego największego celu, planowanego przez rząd, czyli Centralnego Portu Komunikacyjnego. Wtedy realizacja przedstawionych przez nas planów da nam wreszcie prawdziwe europejskie skomunikowanie z pozostałą częścią kraju. To poprawi atrakcyjność inwestycyjną regionu - podkreślał marszałek.

Uzgodnione jest już porozumienie między samorządami województwa świętokrzyskiego i łódzkiego, w najbliższym czasie będzie ono podpisane. Ma ono dotyczyć wspólnego, proporcjonalnego finansowania linii kolejowej 25 na całym jej przebiegu od Opoczna do Skarżyska, z uwzględnieniem dokumentacji również dla odcinka Wąsosz Konecki - Kielce.

Sama realizacja takiej inwestycji, wstępnie szacowanej na ok. 400 mln zł, leżałaby w kompetencji PKP PLK. - Finansowanie realizacji widzimy w programach krajowych. Myślę, że jeśli robimy wspólny wysiłek i przygotowujemy tę dokumentację, a będzie o tym wiedziała Komisja Europejska, to trudno będzie znaleźć argumenty, żeby nie realizować tak ważnego dla regionu zadania - podkreślił Jan Maćkowiak, dodając, że PKP PLK wyraziło wstępne zainteresowanie inicjatywą samorządów.

Mowa była również o realizowanych już inwestycjach kolejowych i planowanych do realizacji na terenie województwa objętych Krajowym Programem Kolejowym (KPK) do 2023 roku. Chodzi tu m. in. o prace na linii kolejowej nr 8 na odc. Skarżysko Kamienna - Kielce - Kozłów, prace na linii kolejowej nr 25 na odc. Skarżysko Kamienna - Sandomierz, budowę linii kolejowej nr 582 Czarnca - Włoszczowa Płn. oraz budowę zintegrowanego systemu komunikacyjnego wraz z tunelem pod torami w obrębie dworca kolejowego stacji Skarżysko Kamienna. J.M.

- To bardzo ambitny projekt. Sam samorząd sobie nie poradzi. Konieczne jest budowanie lokalnego partnerstwa - mówi marszałek Adam Jarubas.

XXXIX sesja Sejmiku Województwa

Radni uchwalili budżet, ogłosili ważny jubileusz i zaapelowali o poprawę jakości powietrza

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego jednogłośnie ustanowił 2018 rok „Rokiem Jubileuszu 20-lecia Województwa Świętokrzyskiego”. 5 czerwca każdego roku będziemy obchodzili „Święto Województwa Świętokrzyskiego.”

Duże pieniądze na drogi

Dochody na poziomie 688 769 446 zł, wydatki w wysokości 763 552 550 zł, przy deficycie 74 783 104 zł - to najważniejsze dane charakteryzujące budżet województwa świętokrzyskiego na 2018 rok. Radni województwa uchwalili go podczas sesji, która odbyła się w Filharmonii Świętokrzyskiej 21 grudnia 2017 roku. Najwięcej środków przeznaczono na transport, w tym inwestycje drogowe.

Deficyt budżetowy zostanie pokryty w przeważającej części z wolnych środków pochodzących z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, a pozostałe 20 mln zł - z kredytu zaciągniętego na wieloletnie inwestycje współfinansowane ze środków unijnych.

- Poziom zadłużenia jest bezpieczny dla województwa, spełnia wszelkie normy ostrożnościowe wynikające z ustawy o finansach publicznych. Województwo świętokrzyskie, jeśli chodzi o nominalną kwotę zadłużenia, jest na drugiej pozycji wśród województw najmniej zadłużonych w Polsce - mówiła skarbnik województwa **Maria Fidzińska-Dziurzyńska**.

Jak podkreślił marszałek województwa Adam Jarubas, dochody województwa będą o 3,3% wyższe niż w 2017 roku, a wydatki o 9,7%. - Pod względem wydatków majątkowych jesteśmy na czwartym miejscu wśród województw i konsekwentnie od wielu lat w czołówce. To pokazuje, jaka wartość budżetu jest przeznaczana na inwestycje, a jaka na wydatki bieżące. Te parametry powinny cieszyć, bo pokazują, że nie przejadamy pieniędzy, ale staramy się inwestować - mówił marszałek **Adam Jarubas**, podkreślając, że wydatki majątkowe stanowią w tym roku 56,6%

- Budżet jest proinwestycyjny. Po raz kolejny województwo przeznaczą ponad połowę swoich wydatków na inwestycje „twarde”, infrastrukturalne - dodał przewodniczący Sejmiku Województwa **Arkadiusz Bak**.

Najwięcej w budżecie przeznaczono na dział transport i łączność, w tym na inwestycje drogowe - łącznie ponad 362 mln zł. Wśród tych zadań są m. in. dwie duże inwestycje w powiecie ostrowieckim: odcinek drogi wojewódzkiej 755 Ćmielów - Ożarów i drogi 754 Ostrowiec - Bałtów - Czekarzewice (ważnej dla rozwijania potencjału turystycznego województwa), obwodnice Włoszczowy, Łopuszna, Pińczowa, Chmielnika, ale też mniejszych miejscowości - Sukowa i Daleszyc.

Wzrost finansowania o ponad 18 mln zł nastąpi w ochronie zdrowia. Wyższe o prawie 1 mln 900 tys. zł niż w 2017 roku będą wydatki w obszarze kultury - w przyszłorocznym budżecie stanowią będą wartość 37 mln 300 tys. zł. Wśród

Prezydium Sejmiku i sekretarze obrad.

Założenia budżetu przedstawiła skarbnik Maria Fidzińska-Dziurzyńska.

O współpracy z organizacjami pozarządowymi mówił Piotr Żołądek.

ważniejszych inwestycji planowane jest m. in. sfinansowanie dokumentacji na przebudowę Teatru im. S. Żeromskiego czy projekt rozbudowy biblioteki wojewódzkiej (przy unijnym dofinansowaniu).

Bogusława Wypych, przewodnicząca Komisji Budżetu i Finansów Sejmiku Województwa, przedstawiając pozytywną opinię Komisji i rekomendując radnym projekt, podkreśliła, że budżet został zaplanowany racjonalnie. - Zapewnia on realizację zadań samorządu województwa, inwestycji związanych z realizacją projektów unijnych, ale ważne jest również wsparcie przedsiębiorców oraz sektora ekonomii społecznej - podkreślała Bogusława Wypych.

Podczas XXXIX sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego radni uchwalili także „Program współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z organizacjami pozarządowymi na 2018

rok”. Na realizację Programu przeznaczono 3 311 187 zł. Najwięcej, bo aż 1 900 000 zł zaplanowano na wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.

Chcą poprawy jakości powietrza

Radni przyjęli również Apel Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego do Rządu Rzeczypospolitej Polskiej o niezwłoczne wprowadzenie systemowych rozwiązań w celu poprawy jakości powietrza w kraju. Czytamy w nim m. in.: „W związku z przeciagającym się procesem wprowadzania odpowiednich systemowych rozwiązań przeciwdziałających zanieczyszczeniu powietrza, obarczaniem samorządów odpowiedzialnością i ciężarem finansowania inwestycji, jak również ogromnymi oczekiwaniami społecznymi w tej sprawie, Sejmik Województwa Świętokrzyskiego apeluje do Rządu Rzeczypospolitej Polski o przyspieszenie prac legislacyjnych i zabezpieczenie odpo-

Podczas sesji radni głosowali m.in. nad przyjęciem budżetu.

Adam Jarubas: - 5 czerwca każdego roku będzie świętem województwa.

Radni zaapelowali do rządu o rozwiązania poprawiające jakość powietrza.

wiednich środków finansowych na ochronę powietrza”.

20 lat Województwa Świętokrzyskiego

Mija 20 lat od momentu kiedy Sejm zdecydował o utworzeniu 16 województw, wśród których znalazło się Województwo Świętokrzyskie. W 1998 roku w toku prac nad nową ustawą o podziale terytorialnym państwa ważyły się losy naszego regionu. Przygotowany projekt przewidywał bowiem podział kraju na 12 dużych regionów, bez Kieleczyzny. Spowodowało to lawinę działań podejmowanych przez samorządowców, parlamentarzystów, media, ale przede wszystkim ogromną grupę mieszkańców, którzy nie wyrazili aprobaty dla proponowanych rozwiązań. W wyniku powszechnej mobilizacji mieszkańców 24 lipca 1998 r. przyjęto ustawę z nową mapą województw, na której znalazło się Świętokrzyskie.

- Jak Państwo pamiętacie powstanie województwa świętokrzyskiego nie było pewne. To wielkie zaangażowanie środowiska lokalnego, całej społeczności regionalnej spowodowało, że Sejm ustanowił 16 regionów - mówił marszałek województwa świętokrzyskiego Adam Jarubas. - Chcemy pamiętać o tych wydarzeniach, stąd idea, aby 2018 rok ogłosić „Rokiem Jubileuszu 20-lecia Województwa Świętokrzyskiego”. 5 czerwca każdego roku będzie „Świętem Województwa Świętokrzyskiego.”

Będzie to również okazja do pielęgnowania postaw patriotyzmu regionalnego i promocji całego Województwa. - To będzie święto o charakterze powszechnym, dla mieszkańców regionu, abyśmy wspólnie cieszyli się z tego, że możemy sami o osobie decydować - dodał marszałek Adam Jarubas.

Joanna Majewska
Paulina Strojna

Laureaci IV edycji Odznaki Honorowej Województwa Świętokrzyskiego. Swoją pracą zawodową, działalnością naukową, społeczną i polityczną zasłużyli się dla Województwa Świętokrzyskiego.

Zasłużeni dla regionu uhonorowani

Są dumą Świętokrzyskiego. Mieli ogromny wpływ na zmiany, jakie zaszły w województwie w ciągu ostatnich 20 lat

Dwie osoby i trzy instytucje wyróżniono w czwartej edycji Odznaki Honorowej Województwa Świętokrzyskiego. Odznaczenia wręczyli podczas sesji Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego 21 grudnia marszałek województwa Adam Jarubas oraz przewodniczący Sejmiku Województwa Arkadiusz Bąk.

Działacz społeczny i przedsiębiorca

Stanisław Rupniewski od 43 lat jest związany zawodowo z Kielcami i regionem świętokrzyskim. Od 28 lat pełni stanowisko Dyrektora SUPON Kielce, firmy, która jest rozpoznawalną marką branży BHP, ochrony przeciwpożarowej i systemów bezpieczeństwa w kraju i Europie. Z inicjatywy Stanisława Rupniewskiego zostało reaktywowane Forum Gospodarcze Województwa Świętokrzyskiego. Efektem jego działań są historyczne sesje samorządów: sesja Rady Miasta Kielce z udziałem przedsiębiorców oraz sesja Sejmiku poświęcona współpracy samorządu gospodarczego z samorządem województwa. W latach 1998-

2014 łączył pracę z działalnością na rzecz społeczności lokalnej, sprawując funkcję Przewodniczącego Rady Miejskiej oraz Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Kielcach. Mecenat kultury i sportu. Wspiera wydarzenia artystyczne, naukowe i sport młodzieżowy.

Doświadczony samorządowiec

Krzysztof Gajewski od 1990 roku pełni nieprzerwanie funkcję Wójta Gminy Waśniów. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu udało się dokonać znaczących zmian w gminie, m.in. rozbudowana została sieć wodociągowa i kanalizacyjna, zmodernizowane drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Krzysztof Gajewski był inicjatorem projektu przebudowy drogi wojewódzkiej Nr 751. Aktywnie współpracuje z organizacjami społecznymi, od 1988 r. pełni funkcję Prezesa Zarządu Gminnego Związku OSP w Waśniowie. Dzięki aktywnej współpracy doposażono 6 jednostek OSP w sprzęt ochrony osobistej i sprzęt gaśniczy, a 3 jednostki w Waśniowie, Witosławicach i Mominie

weszły do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego. Krzysztof Gajewski czynnie angażuje się w różne akcje o charakterze społecznym.

Krzewią tradycje kościuszkowskie

Towarzystwo Kościuszkowskie w Połańcu jest marką rozpoznawalną w całym kraju. Kiedyś kosynierów widziano tylko podczas uroczystości z okazji kolejnych rocznic Ogłoszenia Uniwersału Połanieckiego, dziś grupy przebranych w stroje historyczne ludzi są ozdobą większości imprez i wydarzeń w Połańcu i regionie. Połanieccy kosynierzy promują też miasto i województwo. Od 1999 roku członkowie stowarzyszenia prowadzą regionalną działalność wydawniczą. Dzięki niej miasto może pochwalić się dobrze opracowaną historią i uratowanymi od zapomnienia zdjęciami i wspomnieniami. W 2015 r. związała się Ochotnicza Formacja Młodych Kosynierów (uczniowie w wielu ok. 16-17 lat), a w styczniu 2017 r. powstało Szkolne Towarzystwo Kościuszkowskie, zrzeszające młodzież w wieku ok. 15 lat. Towarzystwo Kościuszkow-

skie w Połańcu dba o to, aby Miasto Kościuski godne było swojego Patrona, a rejon Połańca był w kraju kojarzony z tym Wielkim Polakiem.

Promują bezpieczeństwo

Stowarzyszenie Świętokrzyskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe bierze udział w akcjach ratowniczych, edukuje społeczeństwo w dziedzinie ratownictwa wodnego oraz bezpiecznych zachowań na akwenach, prowadzi działalność sportową i rekreacyjną, szkolenia z zakresu ratownictwa wodnego, pierwszej pomocy, sportów motorowodnych oraz żeglarstwa, a także narciarstwa zjazdowego oraz snowboardu. Organizuje naukę pływania, edukuje dzieci i młodzież naszego województwa w zakresie bezpiecznego zachowania się nad wodą i udzielania pierwszej pomocy spotykając się z młodymi ludźmi w szkołach, na koloniach i obozach. Jest organizatorem licznych akcji i wydarzeń promujących bezpieczeństwo, takich jak projekt Bezpieczna Woda, Wioska Indiańska w Zaborzu, podczas której 600 dzieci dowiedziało się jak prawidłowo udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej.

Szkola z tradycjami

Zespół Szkół Centrum Szkolenia Praktycznego im. Macieja Rataja w Krzelowie obchodzi jubileusz 70-lecia działalności. W tym czasie mury placówki opuściło ponad 4,5 tysiąca absolwentów. Na mapie powiatu jędrzejowskiego do chwili obecnej jest to jedyna placówka oświatowa tego typu. Kadra pracowników szkoły to osoby niezwykle zaangażowani w życie szkoły i jej rozwój. Wychowawcy z racji charakteru pracy związali swe życie osobiste, zamieszkując w budynkach przyszłolnych i poświęcając szkole często czas wolny od pracy w postaci prowadzenia różnych sekcji zainteresowań. Doprowadziło to do wielu sukcesów na arenie krajowych Olimpiad Wiedzy i Umiejętności, przez co wielu absolwentów otrzymało możliwość wstępu do wybranych uczelni wyższych bez konieczności zdawania koniecznych egzaminów.

V edycja Odznaki Honorowej Województwa Świętokrzyskiego

W tym roku już po raz piąty zostaną przyznane Odznaki Honorowe Województwa Świętokrzyskiego. Wnioski o jej nadanie można składać do 28 lutego br. Odznaka może być nadawana osobom fizycznym i prawnym, organizacjom społecznym, związkom zawodowym, pracodawcom, instytucjom, jednostkom samorządu, miejscowościom oraz innym podmiotom, które swoją pracą zawodową lub działalnością naukową, społeczną i polityczną bądź inną zasłużyły się dla Województwa Świętokrzyskiego, w szczególności w dziedzinach: rozwoju społeczno - gospodarczego, nauki i oświaty, kultury i sztuki, badań naukowych, ochrony zdrowia, bezpieczeństwa publicznego, obronności i przeciwdziałaniu klęskom żywiołowym, rolnictwa i ochrony środowiska naturalnego, popularyzacji walorów i osiągnięć województwa na arenie krajowej i międzynarodowej.

Odznakę nadaje Marszałek Województwa Świętokrzyskiego na wniosek Komisji Odznaki, która może wystąpić o uhonorowanie 10 pretendentów w trakcie roku kalendarzowego.

Małgorzata Niewczas-Sochacka

Co, gdzie, kiedy?

Warsztaty rodzinne dla dzieci

Muzeum Narodowe w Kielcach zaprasza dzieci na zajęcia edukacyjne, podczas których dowiedzą się kim jest mecenat sztuki i co to jest muzeum. Będą mogły również stworzyć własną kolekcję sztuki. Spotkanie odbędzie się 27 stycznia o godz. 11.00 w Dawnym Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach.

Finał konkursu kołęd i pastorałek

Soliści, zespoły wokalne - muzyczne, wokalne, ludowe, zespoły śpiewacze i chóry z całego regionu zaprezentują się podczas jubileuszowego finału XXV Świętokrzyskiego Konkursu Kołęd i Pastorałek. Wydarzenie odbędzie się 28 stycznia w Domu Kultury we Włoszczowie.

O tajemnicach słynnej carycy

Monodram „Katarzyna II Wielka. Bez tajemnic o najsłynniejszej rosyjskiej carycy” w wykonaniu Krzysztofa Nawrota będzie można obejrzeć 30 stycznia o godz. 17.00 w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach. O oprawę muzyczną spektaklu nawiązującego do obchodzonej w 2018 r. setnej rocznicy powstania Polski porzobrowej zadba Lech Skawiński.

Zimowa Krucjatka po górach

Otwarty trening z udziałem znanych biegaczy górskich Bartosza Gorczycy i Ewy Majer odbędzie się 4 lutego o godz. 9.30 w Osadzie Średniowiecznej w Hucie Szklanej. Trasa prowadzić będzie szlakami turystycznymi Świętokrzyskiego Parku Narodowego oraz Jeleniowskiego Parku Krajobrazowego.

Koncert Walentynkowy

Piosenek o miłości z repertuaru Elvisa Presleya i Hanki Ordonówny w wykonaniu Piotra Rafałko będzie można posłuchać 9 lutego w Filharmonii Świętokrzyskiej w Kielcach. Artyście na scenie towarzyszyć będzie Orkiestra Symfoniczna FŚ pod batutą Jana Walczyńskiego. Początek o godz. 19.00.

Walentynkowa wystawa w Parku Etnograficznym

Od 14 lutego w spichlerzu ze Złotej w Parku Etnograficznym w Tokarni będzie można oglądać wystawę „Bez kochania bardzo źle - miłość w kulturze ludowej”. Będzie okazja zobaczyć podarunki miłosne, którymi młodzi obdarowywali się w czasie zalotów oraz artefakty związane z małżeństwem i weselem.

Spektakl „Hotelowe manewry”

W dniach 14-15 lutego Teatr im. Stefana Żeromskiego w Kielcach zaprasza na spektakl „Hotelowe manewry” w reżyserii Mirosława Bielińskiego. Opowieść o katalizmach dziejących się tuż przed koncertem dwóch nienawidzących się gwiazd, które zatrzymały się w luksusowym hotelu Royal, rozpocznie się o godz. 19.00. A.K.

Jubileusz województwa, święto mieszkańców

Mija 20 lat od batalii o utrzymanie województwa z siedzibą w Kielcach. Chcąc upamiętnić olbrzymi wysiłek społeczny z tamtego okresu, Sejmik Województwa Świętokrzyskiego ogłosił rok 2018 „Rokiem Jubileuszu 20-lecia Województwa Świętokrzyskiego”, a dzień 5 czerwca ustanowił „Świętem Województwa Świętokrzyskiego”. W tym roku odbędzie się wiele imprez, spotkań, wystaw nie tylko przypominających wydarzenia sprzed 20 lat, ale i pokazujących przemiany, jakie dokonały się w naszym regionie.

W 1998 r. ważyły się losy województwa świętokrzyskiego. Rząd premiera Jerzego Buzka, rekomendowany przez AWS, w pierwszych miesiącach tego roku zaczął pracę nad kształtem reformy administracyjnej. Miało powstać 12 regionów bez Kielecczyny, którą planowano włączyć w region małopolski. Wówczas samorządy Kielecczyny powołały Forum na rzecz Województwa Świętokrzyskiego. Marszałek Sejmiku Samorządowego - Józef Szczepańczyk powiedział prasie: „W naszej historii województwo kieleckie było - jak dotąd - likwidowane tylko przez okupantów lub zaborców. Mam nadzieję, że do tego grona nie dołączy obecny rząd i parlamentarzyści”.

Wkrótce potem z inicjatywy Mariusza Olszewskiego, posła AWS-ZChN, powstał Komitet Obrony Województwa Kieleckiego.

16 lutego 1998 r. Sejmik Samorządowy przyjął uchwałę w sprawie reformy ustrojowej państwa, opowiadając się stanowczo za utworzeniem województwa kieleckiego w nowym podziale administracyjnym kraju.

25 marca przed Urzędem Wojewódzkim zgromadziło się blisko 3000 osób. Wręczyli wojewodzie list z żądaniem utrzymania województwa. Nie obeszło się bez gwizdów i okrzyków. Na transparentach widniały napisy: „Nie przenoście nam stolicy do Krakowa”, „Kielecczyna naszym domem. Ratujmy go”. Obecni na wiecu parlamentarzyści SLD, PSL oraz osamotniony Mariusz Olszewski z AWS na oczach tłumu podpisali deklarację obrony województwa.

W spotkaniu z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim na kieleckim Placu Konstytucji wzięło udział 20 tysięcy osób.

22 kwietnia 1998 r. przed Sejmem i siedzibą rządu demonstrowało 3000 mieszkańców Kielecczyny. Nieśli transparenty z hasłami: „W krakowskim Chęciny - zaszczyt to czy kpiny?”, „Kielce z Krakowem to dwie sprzeczności - mówił to Sienkiewicz potwierdził Żeromski”. Po słowie Henryk Długosz i Mariusz Olszewski oraz przewodniczący Sejmiku Samorządowego Józef Szczepańczyk i przewodniczący kieleckiej Rady Miejskiej Czesław Dawid wręczyli marszałkowi Sejmowi, Maciejowi Płażyńskiemu, petycję z podpisami 70 tysięcy mieszkańców województwa.

5 czerwca Sejm przegłosował podział kraju na 12 województw. Przeciwno były całe kluby SLD i PSL. Jedynym posłem prawicy, który głosował przeciw, był Mariusz Olszewski.

Na początku czerwca 1998 r. powstał Ruch Obrony Regionu Staropolskiego. Skupił osoby i środowiska o różnych poglądach politycznych. W jego skład weszli przedstawiciele samorządów, organizacji gospodarczych, politycy, ludzie nauki i mediów. Na czele ruchu stanął Ryszard Zbróg, a w jego pracach wzięli udział m.in. posłowie: Mariusz Olszewski, Henryk Długosz, Mirosław Pawlak, Juliusz Braun, przewodniczący Sejmiku Józef Szczepańczyk i senator Jerzy Suchański. Trwała akcja wysyłania listów do Kancelarii RP w obronie województwa. Prezydent Aleksander Kwaśniewski przybył do Kielc 14 czerwca. Przed ratuszem, zebrało się ponad 20 tys. osób. Prezydent opowiedział się za województwem świętokrzyskim, wzbudzając aplauz zgromadzonych.

2 lipca prezydent Aleksander Kwaśniewski zawetował ustawę o podziale kraju na 15 województw bez Staropolskiego. Tymczasem w nocy z 15 na 16 lipca w sejmowych kuluarach zapadła decyzja o podziale kraju na 16 województw. O godzinie 1.25 marszałek Maciej Płażyński ogłosił: „Do rządowej piątnastki dodajemy szesnaste województwo ze stolicą w Kielcach, bez Częstochowy”.

18 lipca Sejm przyjął ustawę o nowym podziale terytorialnym kraju na 16 województw ze świętokrzyskim.

Więcej: www.sejmik.kielce.pl w zakładce 20 lat - Świętokrzyskie to my.

Dariusz Detka

Stefan Żeromski jest wśród nas

Tu historia i współczesność stykają się ze sobą i wzajemnie się uzupełniają. Bo z jednej strony można poczuć klimat czasów dzieciństwa i młodości Stefana Żeromskiego, z drugiej, dotknąć utopijnej w czasach pisarza wizji szklanych domów. Wizji, która wtedy wybiegała w przyszłość, a urzeczywistniła się prawie sto lat później. To Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom” - Dworek Stefana Żeromskiego w Ciekotach. Projekt, który udało się zrealizować dzięki determinacji lokalnych samorządowców i społeczników, wsparciu samorządu województwa świętokrzyskiego oraz unijnym funduszom.

Żeromski byłby zadowolony

Aż trudno uwierzyć, że jeszcze kilka lat temu w Ciekotach był tylko kamień, który przypominał, że tu Stefan Żeromski spędził dzieciństwo i młodość. Dziś to miejsce tętni życiem. Jest celem wycieczek szkolnych, wypraw pieszych i rowerowych, rajdów harcerskich. Centrum, w którym odbywają się wystawy prac artystów z całej Polski, gdzie organizowane są konferencje i spotkania z ciekawymi ludźmi. Gdzie dzieci i młodzież z okolicznych wsi mogą rozwijać swoje pasje i zainteresowania.

- Żeromski byłby zadowolony - mówi Krystyna Nowakowska, dyrektor Centrum Edukacji i Kultury „Szklany Dom” w Ciekotach.

Stefan Żeromski zamieszkał w Ciekotach w 1871 roku. Jego rodzice dzierzawili tu niewielki majątek. Położony u szczytu Góry Radostowej, nad zalewem drewniany dwór na zawsze pozostał w pamięci pisarza. Ponieważ dwór spłonął w 1900 roku, jego wygląd i wnętrza znane są wyłącznie z jego opisów.

Kiedy pojawiły się możliwości pozyskania funduszy na zbudowanie w tym miejscu centrum, opisy literackie okazały się bardzo przydatne.

- W latach 90-tych gmina przejęła od harcerzy Żeromsczyznę i od tego czasu czyniliśmy starania o pieniądze na zagospodarowanie tego miejsca. Wiele drzwi otworzyła nam Barbara Wachowicz, która była bardzo zaangażowana w nasze projekty. Pierwsze pieniądze - 800 tysięcy złotych otrzymaliśmy z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dzięki samorządowi województwa świętokrzyskiego korzystaliśmy z funduszy unijnych - mówi Tomasz Lato, wójt gminy Masłów.

W 2009 roku na projekt Dworek Stefana Żeromskiego - Szklany Dom - Ikona Regionu Świętokrzyskiego gmina uzyskała prawie 2 miliony 250 tys. złotych z Unii Europejskiej.

- Pieniądze to jedno, ale upór i determinacja ludzi w to zaangażowanych to drugie. To zasługa między innymi ówczesnego wójta, Włodzimierza Korony. W 2010 roku stanął dwór szlachecki jako uzupełnienie aspektu historycznego i szklany dom, który nie do końca oddaje literacki pierwowzór, ale pracu-

Krystyna Nowakowska lubi zasiadać na ławeczce obok matki małego Stefana.

jemy nad tym, żeby to zmienić - wspomina wójt Lato.

Cudowne zdarzenie

- Po latach siemniężnego PRL i całkowitej niemożności, wreszcie udało się coś zrobić - tak o odtworzeniu dworu w Ciekotach mówi Kazimiera Zapałowa. Była kustosz Muzeum Lat Szkolnych Stefana Żeromskiego w Kielcach od początku zaangażowana była w projekt.

W 2010 roku stanął dwór, ale prócz ścian nie było niczego. Koncepcję zagospodarowania wnętrza stworzyła Kazimiera Zapałowa. To na jej głowie było wyposażenie, co nie było łatwe, bo brakowało pieniędzy.

- Zaangażowałam swoją rodzinę bliższą i dalszą, znajomych i przyjaciół. Szukaliśmy wyposażenia dworu w muzeach, na strychach, w starych wiejskich domach. W ten sposób zbierała się kolekcja mebli, książek i sprzętów. Wiele z nich wymagało renowacji. Wszystkie zgodne z duchem epoki - opowiada.

- Chcieliśmy żeby dwór sprawiał wrażenie zamieszkałego, żeby turysta, który tu przychodzi poczuł klimat tego miejsca gdzie Żeromski się wychował i dorastał, gdzie kształtowała się jego wrażliwość literacka. Odtworzone wnętrza mają wyjątkowy klimat, ale to dlatego, że czuwa nad nimi jedna osoba. Wszystko ma tu swoje miejsce i swoją historię, każdy detal jest przemyślany. Pani Kazimiera i Andrzej Zapałowie włożyli tu całe swoje serce, wiedzę i pieniądze - dodaje Krystyna Nowakowska.

Prawdziwe wyzwanie

Zarówno dwór jak też szklany dom powstały w ramach jednego projektu. Dwór jako miejsce, które upamiętnia życie i twórczość Stefana Żeromskiego i Szklany Dom - nowoczesny obiekt pełniący funkcje edukacyjne i kulturalne.

W marcu 2011 szefową centrum w Ciekotach została Krystyna Nowakowska.

- Kiedy pierwszy raz oglądałam obiekt, który nie zachwycał z zewnątrz,

zobaczyłam olbrzymi potencjał tego miejsca, zachwyciła mnie przestrzeń holu z przeszklonym dachem, piękna sala widowiskowa, pokoje gościnne stwierdziłam, że to jest wyzwanie żeby stworzyć tutaj instytucję - wspomina.

Z pomocą przyszedł też fundusze unijne. 185 tysięcy złotych przeznaczono na zakup sprzętu multimedialnego, nagłaśniającego i oświetlenia szklanego domu. 120 tysięcy pochodziło z Unii Europejskiej. Ponad 400 tysięcy złotych kosztowało zagospodarowanie stawu i terenu wokół niego. Jedna piąta tej kwoty to unijne wsparcie.

- Przez siedem lat wypracowaliśmy bogaty program cyklicznych imprez kulturalnych, turystycznych, stworzyliśmy ofertę edukacyjną dla dzieci i młodzieży miejscowej, ale też i dla turystów. Dwór został w pełni urządzony. Szklany Dom jest miejscem gdzie odbywają się wszystkie ważniejsze wydarzenia gminne. Zbudowaliśmy markę, która jest znana szeroko nie tylko w naszym regionie.

Cały czas Centrum Szklany Dom w Ciekotach korzysta z unijnych funduszy. Dzięki kolejnym projektom udało się doposażyć dwór, zbudować ławeczkę w formie kompozycji rzeźbiarskiej, która jest atrakcją tego miejsca. Żeromsczyzna ciągle się zmienia i pięknieje, najnowszą atrakcją jest wiklinowy plac zabaw z żywymi formami architektury ogrodowej służący edukacji ekologicznej.

W planach jest modernizacja sali teatralnej, a przede wszystkim nowa elewacja, tak aby szklany dom także wizualnie nawiązywał do literackiej wizji Stefana Żeromskiego. - Ciekoty to mała wieś, w tej chwili znajduje się tu piękny obiekt kulturalny, przyjeżdżają ludzie z całej Polski, okoliczne gospodarstwa agroturystyczne ściśle współpracują z nami, mieszkańcy mogą tu realizować swoje pomysły, zapraszamy artystów, organizujemy różne zajęcia, w ten sposób realizujemy wizję Stefana Żeromskiego. To tak jakby znów tu powrócił, jego duch gdzieś nad nami krąży i opiekuje się - mówi Krystyna Nowakowska. Renata Chrobot

W zepsutym świecie

Nikommu się nie poświęca. To wiara zobowiązuje ją do pomagania innym i naprawiania świata. Bo świat w oczach Pana Boga nie jest taki, jaki Pan Bóg chciałby go mieć

Wyciąga rękę do tych, od których inni odwracają głowę. Ludzie starzy, chorzy, niepełnosprawni, bezdomni, ofiary przemocy domowej, u niej znajdują schronienie. Siostra Małgorzata Chmielewska podkreśla - pomoc trzeba każdemu, ale całego świata zbawić się nie da i czasami trzeba pogodzić się z porażką. Bo nie każdy z tej pomocy potrafi korzystać. Człowiek instytucja. Zakonnica, matka przybranych dzieci, menadżer w habitie, kobieta z charyzmą - konsekwentnie realizuje swoje cele. Ewangelia jest jej drogowskazem.

W Nagorzycach jest centrum dowodzenia. Tu swoją siedzibę ma Wspólnota Chleb Życia i Fundacja Domy Wspólnoty Chleb Życia. Już w progu witają nas psy - Feluś i Aloszka. Podobnie jak ludzie, którzy tu trafiają, niechciane, porzucone, tu znalazły swoje miejsce. Siostra Małgorzata nie rozstaje się z telefonem - dzwoni niemal bez przerwy. Bo nadzoruje transport łóżka dla osoby niepełnosprawnej, bo trzeba kogoś odebrać z lotniska, bo pilnie trzeba fachowca od kanalizacji. Między jednym a drugim telefonem, swoją uwagę musi też poświęcić Arturowi, przybranemu autystycznemu synowi. I nadzorować codzienne życie w domu.

Na pytanie dlaczego swoje życie poświęca innym, odpowiada stanowczo: - Przede wszystkim nikomu się nie poświęcam. Jestem osobą wierzącą, jestem katoliczką, a to zobowiązuje. Zobowiązuje do naprawiania tego świata, który w oczach Pana Boga nie jest taki, jaki Pan Bóg chciałby go mieć. Dlatego ma nas, ludzi ochrzczonych, dlatego narodził się Chrystus, umarł i zmartwychwstał. Żebyśmy mieli siłę do przemiany tego świata, który zepsuliśmy. Poprzez grzech i robimy to notorycznie. To widać dookoła i w życiu każdego z nas. A że różne są czarne dziury w świecie, ja i moja wspólnota staramy się odpowiadać na te, które przed nami stają. My sobie ich nie szukamy, one są, chodzą po ulicy, dzwonią, one do nas pukają.

...żeby spać spokojnie

Był rok 1988. Schyłek PRL-u, czasy, w których bezdomność formalnie nie istniała. Nie dlatego, że go nie było, a dlatego, że nie wolno było o nim mówić. Nie było ani domów ani schronisk dla ludzi bezdomnych. - W kościele widziałyśmy bezdomne kobiety, które po zakończeniu ostatniej mszy świętej były wyrzucane przez kościelnego na bruk, na zimno, a my wracałyśmy do swoich ciepłych domów. I uznałyśmy, że to jest nieuczciwe. Postanowiłyśmy coś zrobić, z czystego egoizmu, żeby móc spać spokojnie, że zrobiliśmy wszystko, żeby nasza siostra czy nasz brat również mogli spać w ciepłym miejscu - mówi Małgorzata Chmielewska, która zdecydowała się na życie z ludźmi z zepchniętymi na margines.

Nie była sama. Z koleżanką Tamarą Kwarciańską - Smajkiewicz w 1989 roku zorganizowała pierwszą wigilię dla bezdomnych na Dworcu Centralnym w Warszawie. Miało być 50 osób, przyszło 200. Ale to było za mało. W 1990 roku Małgorzata Chmielewska przyłączyła się do Wspólnoty Chleb Życia, założonej przez francuskie małżeństwo. Później założyła wspólnotę w Polsce. - Pierwszy nasz dom był pod Bielskiem Białą, ale szybko przeniosłyśmy się do Warszawy. Uznałyśmy jednak, że jest pilna potrzeba stworzenia takiego domu na wsi. Dla ludzi bezdomnych, dla ludzi, którzy nie nadają się do pracy na zewnątrz z różnych powodów, a powinni mieć jakieś zajęcie. W gospodarstwie rolnym zawsze praca się znajduje.

Wspólniczka, jak określa Tamarę siostra Małgorzata otrzymała niewielki spadek. To wystarczyło na zakup gospodarstwa z Zochcinie w Świętokrzyskiem. - Dwa hektary i drewniany dom. Kompletna ruina - wspomina siostra. - Ale dzięki sponsorom i ludziom dobrej woli udało się.

Nie wystarczy dach nad głową

Tu nikt nie przychodzi na stałe. Bezdomni muszą chcieć wyjść z bez-

Małgorzata Chmielewska: zakonnica, matka przybranych dzieci, menadżer w habitie, kobieta z charyzmą.

domności. I to jest celem pracy z osobą, która znalazła się na ulicy.

Ważne, aby człowiek pracował. Każdy na miarę swoich możliwości. Bo praca przywraca ludziom godność i daje poczucie niezależności. Chodzi o coś jeszcze. Osoby, które tu trafiają muszą wiedzieć, że mają nie tylko prawa, ale i obowiązki.

- Nie jest to łatwe, bo ludzie bezdomni w ogromnej większości są wyłącznie roszczeniowi. Dlatego do każdego trzeba podejść indywidualnie, nie można generalizować, ale trzeba człowieka poznać, żeby wiedzieć w jaki sposób można z nim postępować. Dzisiaj nie ma mowy żebyśmy hodowali krowy czy świnię, a były takie próby. Mamy do czynienia z ludźmi, którzy dzisiaj są, a jutro ich nie ma. Mają też najrozmaitsze problemy, a zwierzęta wymagają starannej opieki. Dlatego oprócz kur nie ma innych zwierząt.

Ale gospodarstwo funkcjonuje, jest przetwórnia owocowo-warzywna jako odpowiedź na ogromne bezrobocie, jakie jeszcze kilkanaście lat temu było w tym regionie. Pracują tu mieszkanki

z okolicznych wsi, czasami bezdomni. „Skarby prababuni” to przetwory z owoców i warzyw według tradycyjnych receptur, bez konserwantów, ręcznie robione, na piecu opalanym drewnem - produkty luksusowe.

W Jankowicach koło Ożarowa, gmina udostępniła Wspólnocie duży budynek szkolny. Po wyremontowaniu powstał tu dom dla 40 osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i bezdomnych. Powstała też szwalnia i stolarnia.

- Stolarnia już w tej chwili nie funkcjonuje. Ostatni stolarz wykształcony przez nas wyjechał za granicę i zgasił za sobą światło. Natomiast funkcjonuje szwalnia.

Trzeba inwestować w dzieci

W Nagorzycach, w budynkach przekazanych w dzierżawę przez gminę Waśniów powstała świetlica dla dzieci i młodzieży. Organizowane są tu zajęcia plastyczne, muzyczne zajęcia z matematyki, powstał punkt przedszkolny dla 20 dzieci, sala komputerowa, siłownia. Siostra stworzyła też fundusz stypendialny, który od kilkunastu lat pomaga w nauce dzieciom i młodzieży z województwa świętokrzyskiego. Wielu młodych ludzi dzięki funduszowi skończyło studia.

- Nam przede wszystkim zależy na dzieciach. Nawet jeśli rodzicom nie zależy. Mamy rodziny, które wspieramy - dzieci są wspaniałe, a rodzice - obydwójce alkoholicy. I ja wiem, że z rodzicami nie wygram, natomiast wiem, że trzeba inwestować w dzieci. I to jest fantastyczne widzieć, jak ci młodzi ludzie są zaangażowani. Bo o to chodzi.

Siostra Małgorzata w swoje działania stara się też angażować lokalną społeczność, a to nie jest łatwe. Generalnie „miejscowi” uważają że im się należy. Ale i tu się udało - powstał parking przed przedszkolem.

- Ja zorganizowałam materiał, sprzęt, potrzebne były tylko ręce do pracy. Niechętnie, ale w końcu

przyszli i zrobili. Dla siebie - wspomina siostra.

Na szczęście ludzie są dobrzy

Czy trudno jest pomagać? - Coraz trudniej - odpowiada siostra. - Bo państwo coraz bardziej zawłaszcza te sfery, które w krajach europejskich przynależą do organizacji pozarządowych. Państwo nie jest w stanie odpowiadać na wszystkie potrzeby tu na dole, a my mamy je dobrze rozpoznane. To wszystko się udaje dzięki tysiącom ludziom dobrej woli. Mnóstwo ludzi najzwyczajniej w świecie się z nami dzieli, inaczej byśmy tego nie udźwignęli. Mamy tutaj piekarnię, która od lat zaopatruje nas w chleb, mamy producenta warzyw. Ale generalnie żywność musimy kupować. A na to pieniądze trzeba uzbierać. Nasz duszpasterz, ksiądz Jacek tydzień w tydzień jeździ po parafiach w całej Polsce i zbiera pieniądze. W ten sposób mamy dopływ gotówki co tydzień - opowiada.

Siostra nigdy nie odmawia pomocy z powodu braku miejsc. - Możemy odmówić, ale tylko wtedy, kiedy nie jesteśmy w stanie pomóc, bo człowiek jest chory, a my nie mamy warunków do leczenia.

Telefony odbiera prawie zawsze. Bo może dzwonić albo sponsor albo biedak. - I obydwu nie wolno stracić - mówi.

Radość Zmartwychwstania

Myszę, że wszystkim nam największą radość daje radość zmartwychwstania. To znaczy, że często jesteśmy świadkami zmartwychwstania człowieka, który był na kompletnym dnie, w ciemności, uzależniony, niewierzący w siebie, chory, bezradny, poniżony i sam. Nie miał poczucia własnej wartości. I kiedy po jakimś czasie ten człowiek jest wolny, w tym sensie, że nie pije już, kiedy staje na nogi, kiedy chce być potrzebny. Mamy takich ludzi. Jest dobrze ubrany, zadowolony, uśmiechnięty, jakby zaczyna nowe życie. To jest ta radość, kiedy ludzie odzyskują nadzieję.

Renata Chrobot

Osoby, które trafiają do Wspólnoty wiedzą, że mają tu nie tylko prawa, ale i obowiązki.

- Wykonujecie muzykę określaną jako psychofolk. Łączycie transowość, liryczne teksty i minimalizm. Udało się wam wymyślić coś nowego, o co we współczesnej muzyce trudno.

- To nie była kompletnie nasza „wina” (śmiech). Tworząc S.I.E nie chcieliśmy wpisywać się w żaden konkretny nurt. Zbudowaliśmy grupę, stworzyliśmy repertuar i dopiero grając na pierwszych festiwalach zostaliśmy w pewien sposób określani. Od Maćka Szajkowskiego z Kapeli ze Wsi Warszawa usłyszałem po jednym z naszych koncertów: „Stary, co wy gracie, to jest jakiś wstrząsający psychofolk!”. Podchodzimy do naszej sztuki w sposób nowatorski i poważny. To co robimy wynika z nas samych, z naszej kreatywności, odmienności. Niczego nie zakładamy z góry. Dziś każdy może zostać fajnym rzemieślnikiem muzycznym. Artystę od całej reszty odróżnia to, że ma coś do powiedzenia. Jaką przybierze to formę, zależy od tego kim jest ten artysta, skąd pochodzi, w jakim środowisku się wychował.

- Gracie na instrumentach etnicznych różnych kultur, głównie są to bębny. Dlaczego?

- Studium Instrumentów Etnicznych gra transowo, używając przeróżnych instrumentów. W składzie są: djembe, dunduny, congi, cajon i metalowe beczki. Do tego gitara basowa, trąbka oraz zampona, didgeridoo, a także kalimby, flet i gongi. Niektóre instrumenty można zrobić samemu, w myśl zasady, że gramy na tym, co mamy. Bęben może mieć każdy, można zrobić go np. ze zwykłej stalowej beczki, a profesjonalny bęben możemy z łatwością kupić. Techniki gry na bębnach są bardzo naturalne, nie trzeba ich długo tłumaczyć. Widać to zwłaszcza u dzieci, które już na pierwszych zajęciach grają swój pierwszy rytm. Podobnie jest z dorosłymi. Bębny budują specjalne więzi. Bęben to instrument, który pozwala grać z innymi, pozwala stać się częścią pewnej społeczności.

- S.I.E ma pięć lat, ale twoja działalność muzyczna trwa znacznie dłużej. Jak to się zaczęło?

- Jako młody człowiek chciałem mieć coś, co wyróżni mnie z tłumu i to był właśnie bęben. Co ciekawe, mój pierwszy bęben nie służył mi do grania, bardziej pokazywałem go światu. To był mój wyznacznik odmienności od szarej ówczesnej rzeczywistości. Ważnym momentem było dla mnie dostrzeżenie, że ten bęben może służyć do grania. Muzyka i bębny towarzyszą mi w życiu przez ostatnie 20 lat. Pierwszą płytę nagrałem w 1998 roku z piosenkarką Agatą Jałyńską. Stworzyłem kilka formacji, grałem, pisałem, koncertowałem. Również jako nauczyciel w wiejskim gimnazjum po lekcjach uczyłem dzieciaki gry na bębnach. Kolejnym ważnym etapem było założenie szkoły Studium Instrumentów Etnicznych. Chciałem bazować na własnym potencjale, robiąc to, co lubię. Zespół wyrósł z osób, które przychodziły na moje warsztaty do skarżyskiego MCK. To w nich do-

STIFF: NIE CHCIELIŚMY WPISYWAĆ SIĘ W ŻADEN NURT

Rozmowa z Piotrem „Stiffem” Stefańskim, uznanym muzykiem ze Skarżyska-Kamiennej, liderem zespołu S.I.E czyli Studium Instrumentów Etnicznych. Grupa podróżuje po Polsce i Europie koncertując, robiąc warsztaty i akcje performatywne

Koncert Studium Instrumentów Etnicznych w Studiu Agnieszki Osieckiej w Programie 3 Polskiego Radia, 2014 rok.

strzegłem potencjał i postanowiłem zainwestować.

- Stylistyka S.I.E nawiązuje do regionalnych tradycji, pokazuje ich wyjątkowość i odmienność. Widać to zwłaszcza na płycie „Tu nie ma miejsca na strach”, której towarzyszy typowa dla świętokrzyskiego aura magii.

- Tak, jest wiele aspektów, które łączą naszą twórczość z regionem i lokalną tradycją. Cała pierwsza płyta wynikała z poszukiwań, potrzeby wsłuchania się w siebie. Zaczęliśmy od tego, co jest w nas, a potem dostrzegliśmy związki z historią, tradycją, pogańskością, ludowością. Szczególną rolę w muzyce tradycyjnej z Gór Świętokrzyskich odgrywa trans. Pewnie nie każdy wie, że trans, w który wprowadza rytmiczna muzyka, jest cechą charakterystyczną kapel ludowych tej części kraju. Dawniej oberki grane były w zapamiętaniu, czyli w stanie lekkiego transu. Ich obgrywanie było jak natchnione. Związki z regionem to także forma działania, wspólne muzykowanie, często wyprowadzone z improwizacji. Dodatkowo w kilku naszych utworach usłyszeć można Krzysztofa Korbana, kapitałnego akordeoniste, doskonale znającego

świętokrzyskie melodie. Do współpracy zaprosiliśmy także grafika Marcina Bondarowicza, który jest autorem okładki albumu „3.5.7”. Po naszym spotkaniu i rozmowie o tym, co jest ważne w sztuce, w kreacji, okazało się, że mamy pokrewne dusze. Podobnie było z projektantką strojów i naszego nowego wizerunku Katarzyną Kućą. W regionie są też świetni realizatorzy i studia nagrań m.in. Michał Pastuszka czy Wojciech Niebelski i Marek Wrona, którzy są bezcenni przy pracy nad materiałem.

- Nawiązaliście także współpracę z Europejskim Centrum Bajki im. Koziołka Matołka w Pacanowie wydając płytę „Siedem bajek” z głównym udziałem dzieci.

- Tak, Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie jest jej producentem. To wspólny projekt dorosłego, jak i Małego S.I.E - stworzonego z młodych muzyków, którzy śpiewają i grają na congach oraz djembe. Album powstawał podczas nagrywania warsztatów z dziećmi, w ramach których uczestnicy improwizowali i opowiadali swoje historie, a my ubraliśmy je w słowa i kompozycje. Treść, która pojawiła się na tej płycie, to dziecięca opowieść o rzeczywistości. Jest kwintesencją dziecięcej

gów, młodzież i dzieci. Koncertujemy też z Małym S.I.E. Mówimy wyraźnie, że jesteśmy ze świętokrzyskiego, mimo że ludzie od marketingu nam to odradzają. Nie jest to łatwy rynek. Muzyka awangardowa, którą proponujemy, potrzebuje odpowiedniego środowiska, które chcemy stworzyć właśnie tutaj. I mimo, że region pod tym względem nie ma nam nic do zaoferowania, zaczynamy tę ziemię zasiedlać. Jest kilka imprez, które staramy się „ekspluatować”, choćby dymarki. To jedno z ważniejszych tego typu wydarzeń w województwie i zależy nam, aby powstała ich część folkowa, będąca miejscem prezentacji naszej świętokrzyskiej twórczości. W regionie jest wiele interesujących inicjatyw, które bez odpowiedniego zainwestowania nigdy nie ujrzą światła dziennego. W tej materii nie jestem optymistą. Wielu ludzi nie bierze pod uwagę tego, że należy pracować na rzecz regionu tak, aby zmieniać go pozytywnie.

- Czy to, że tworzysz w Świętokrzyskiem ma dla Ciebie znaczenie?

- Tak. Ja ciągle twierdzę, że to miejsce ma ogromny potencjał, jest totalnie wyjątkowe. Czuję się szczęściarą tego regionu. Jestem w nim zakochany, emocjonalnie związany z jego historią, z naturą. Także z ludźmi, rodziną, przyjaciółmi. Nigdy nie chciałem wyjechać stąd na stałe, ponieważ ważyłem, że to, co robię, jest ważne i będzie w jakiś sposób docenione. Wielu moich kumpli już nie ma w Skarżysku i wcale się temu nie dziwię. Ja czuję się za to miejsce odpowiedzialny i widziałem ten wciąż niewykorzystany potencjał. Z tego też wynikały różne inicjatywy i zjawiska, które generowałem w Skarżysku i regionie.

- Jednym z projektów, jakie stworzyłeś, jest Uniwersytet Wolność, który spotkał się z dużą aprobatą mieszkańców Skarżyska. Czy myślisz nad kontynuacją tej inicjatywy?

- Tak. Uniwersytet Wolność chcę uruchomić ponownie, ze względu na czasy jakie mamy. To idea, która pomaga ludziom być wolnymi i daje nowe spojrzenie na wiele trudnych tematów. Wolność jest dla mnie jedną z najważniejszych wartości. Tworząc uniwersytet, założyłem, że wolnym możemy się stać przez wiedzę, praktykę, doświadczenie świata, dlatego stwarzałem pole do dyskusji. Chciałbym do tego wrócić. Zapraszać ludzi z różnych sfer, aktorów, muzyków, polityków i wszystkich tych, którzy będą tym zjawiskiem zainteresowani.

- W grudniu w kanale YouTube pojawił się wideoblog pn. Psychofolk.tv. Co chcesz przez to pokazać?

- To co robi S.I.E nie wpisuje się w żaden kompletnie nurt. Nie ma szufladki, w której można nas znaleźć, dlatego musimy stworzyć ją sami. Vlog będzie jaśniej tłumaczył to, co robi S.I.E. Jest to potrzebne. Chcemy te wszystkie zawiłości, zjawisko „psychofolku” i naszą często surrealistyczną rzeczywistość - opowiedzieć. Vlog to bardzo skuteczna forma przekazu. Liczę też, że dojrzymy do szerszego grona odbiorców. rozmawiała Monika Warelis

Członkowie zespołu:

Piotr Stefański - twórca S.I.E., wokół, beczki, conga
Kaja Gębska - flet poprzeczny, djembe, zampona
Zbigniew Graliński - dun-dun
Jan Leśniewski - beczki
Mikołaj Janowski - looper, trąba
Martyna Dolega - didgeridoo, dun-dun
Hubert Drajek - gitara basowa
Magda Cabaj - wokół

kreatywności i naturalności. Jest autentyczna, pokazuje, o czym one myślały i marzą, ich emocje, rozterki. Marta łapiąca wiewiórkę, Kaja stojąca w oddali, wyjący wilk po to, aby świat był czy też kot niecnota napędzający cały świat swoimi łapami - to tylko niektóre tematy piosenek. Jest też utwór o tacie zaklętym w czasie, którego trzeba uratować. Te piosenki pozwalają zobaczyć świat widziany oczami dzieci. „Siedem bajek” to takie ich protest songi.

- Jak odnajdujecie się na muzycznym rynku?

- Podróżujemy po Polsce i Europie, koncertując, robiąc warsztaty, performatywne akcje, ucząc pedagoga-

Nie ma w nich zimy! Piękny koncert charytatywny „Marszałkowskie Kolędowanie”

Nadkomplet publiczności obejrzał i wysłuchał drugiego koncertu charytatywnego „Marszałkowskie Kolędowanie - Nie ma zimy w nas!”. Na scenie Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach zaprezentowali się radni Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, członkowie Zarządu Województwa, pracownicy Urzędu Marszałkowskiego oraz jednostek organizacyjnych samorządu województwa. Gorąca i rodzinna atmosfera gościła w sercach zarówno wykonawców, jak i publiczności. W ten sposób urzędnicy pomogli małej Oliwce, urodzonej w 23. tygodniu ciąży oraz świetlicom środowiskowym.

- Przełamujemy dziś pewien stereotyp o „nudnych i nieczułych” urzędnikach, pokazujemy, że nie ma zimy w nas, że nasze serca są gorące, skore do pomocy i śpiewu. To już drugi taki koncert i mam nadzieję, że ta moc którą mamy, nie osłabnie i nadal będziemy pomagać kolędując - powiedział o koncercie marszałek województwa świętokrzyskiego, Adam Jarubas, który wykonał jeden z pierwszych utworów - kolędę „Anioł pasterzom mówi!”.

Stres przed swoim występem czuł członek Zarządu Województwa, Piotr Żołądek, który a cappella wykonywał utwór „Mario czy ty wiesz?”

- Oczywiście czuję treść, ale najważniejsze jest to, że potrafimy się tu spotkać i nieść pomoc tym, którzy tego potrzebują właśnie w taki, muzyczny sposób w tym wyjątkowym czasie - mówił Piotr Żołądek.

Biletem wstępu na koncert były nakrętki, artykuły szkolne, książki bądź pluszaki. Dochód ze sprzedaży tych pierwszych przekazany zostanie na rehabilitację i specjalistyczną opiekę medyczną dla Oliwki, która przyszła na świat w 23. tygodniu ciąży. Artykuły szkolne i książki zostaną przekazane dla świetlic środowiskowych.

- Przede wszystkim jesteśmy dziś tu po to, by pomóc. Mam nadzieję, że zebrane nakrętki uda nam się sprzedać

w dobrej cenie i przeznaczyć te środki na leczenie Oliwki. Wiemy już, że mamy minimum dwadzieścia 100-litrowych worków nakrętek zebranych w urzędzie, nie wiemy ile uda się zebrać podczas samego koncertu, ale mamy nadzieję, że łącznie będziemy mieć dwa razy więcej niż w roku ubiegłym - mówiła Karolina Jarosz, zastępca dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i inicjatorka „Marszałkowskiego kolędowania”, która wykonała na scenie dwa utwory.

- Jesteśmy bardzo wdzięczni za pomoc naszej córce, to wspaniałe, że może zostać ona wyrażona w tak pięknej formie. Obecnie zbieramy na specjalistyczny wózek dla niej - mówiła mama Oliwii Nowek.

Swoje umiejętności wokalne zaprezentowała również radna Sejmiku Województwa Ewelina Bień, wykonując „Kolędę Maryi” oraz „Znak pokoju”, a radny Leszek Wawrzyła wystąpił w duecie z Anną Adamską, wykonując m.in. utwór „Hej Maluśki, Maluśki”. Wystąpiła także Beata Oczkiewicz, dyrektor Biura Spraw Obronnych, Bezpieczeństwa i Ochrony Informacji UMWS.

Śpiewał również chór Departamentu Wdrażania Europejskiego Funduszu Społecznego, a trio Marcin Dulewicz, Iwona Bednarz i Agnieszka Kędziór ze Świętokrzyskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich zaśpiewało niezwykle nastrojową piosenkę „Jest taki dzień”. Marek Stemplewski z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Morawicy wykonał popularny świąteczny przebój „White Christmas”, a w wykonaniu Anny Raś z Europejskiego Centrum Bajki w Pacanowie usłyszeć można było utwór „Mam tę moc”. Swoje umiejętności zaprezentowali również Marcin Janaszek, Karolina Opałko i Ilona Pałyga - Pach z Wojewódzkiego Domu Kultury w Kielcach.

Koncert został zwieńczony słodkim poczęstunkiem dla publiczności, który także przygotowali urzędnicy.

Mateusz Cieśllicki

#naFacebooku

Członek Zarządu Województwa Piotr Żołądek w orszaku Trzech Króli w Samsonowie.

Dyrektor Beata Oczkiewicz podczas finału WOŚP w Kielcach.

Radny Sejmiku Leszek Wawrzyła prezentuje muzyczne umiejętności na koncercie „Marszałkowskie Kolędowanie”.

Członek Zarządu Województwa Agata Binkowska na jasełkach w przedszkolu w Radoszycach.

Radna Ewelina Bień i członek Zarządu Marek Szczepanik z zespołem Strefień w Jurkowicach koło Opatowa.

Wicemarszałek Jan Maćkowiak razem z córkami w mikołajkowych przebraniach.

Gręące serca samorządowców sprawiły, że pomoc otrzyma nie tylko urodzona w 23. tygodniu ciąży Oliwka. Wsparcie dostaną także świetlice środowiskowe.

Radny Grzegorz Gałuszka na spotkaniu z młodzieżą z cyklu „Żyj zdrowo i pracuj bezpiecznie” w Nowinach.

Radny Bartłomiej Dorywałski w towarzystwie szlachty zaprasza do obserwowania samorządowców na facebooku.

